

SF. IOAN HRISOSTOM

**„În deșert se tulbură tot
muritorul!”**

ÎN ROMÂNEȘTE
DE
PR. D. FECIORU

Editura Institutului Biblic și de Misiune
al Bisericii Ortodoxe Române
București, 1944

INSTITUTUL BIBLIC
ȘI DE MISIUNE
AL
BISERICII ORTODOXE ROMÂNE
București – Str. Antim 29

Pagini alese din Sf. Părinți

Nr. 20

Colecție încadrată în Planul de Editură al
Institutului, Despărțământul: DOCTRINA ȘI
VIAȚA, SECȚIA DE POPULARIZARE:
ÎNVĂȚĂTURA CREȘTINĂ

Drepturile rezervate

„În deșert se tulbură tot muritorul!”

Vino, creștine, să cântăm viersul de psalm al alăutei lui David și împreună cu el să facem cunoscută nimicnicia celor omenești:

„În deșert se tulbură tot muritorul!”

Se tulbură, dar la sfârșit va pieri. Se tulbură, dar mai înainte de a se așeza este înghițit. Ca focul se aprinde, dar ca trestia se preface în cenușă. Ca vârtejul de vânt se înalță, dar ca praful piere. Ca flacăra focului se aprinde, dar ca fumul se împrăștie. Ca floarea se împodobește, dar ca iarba se usucă. Ca norul se răspândește, dar ca picătura de ploaie se

împuținează.

Se tulbură, dar prin pofta fără de saț putreziciune agonisește. Se tulbură, dar se duce fără să ia ceva din agoniseala zbuciumului său.

Ale lui tulburările, ale altora bucuriile. Ale lui ostenelile, ale altora avuțiile. Ale lui grijile, ale altora veseliile. Ale lui scârbele, ale altora desfătărilor. Ale lui blestemurile, ale altora îngrijirile. Ale lui răpirile, ale altora plăcerile. Pentru el suspinul, pentru altul îmbelșugarea. Pentru el lacrimile, pentru alții banii. El ca în iad se chinuie, alții se desfătează cu bogățiile lui și cântă.

Cu adevărat, „*În deșert se tulbură tot muritorul!*”.

Ce este omul? Împrumut cu dobândă vremelnică a vieții; datorie fără amânare a morții; fiară neîmblânzită prin voia ei; răutate, care pe sine se învață; vicleșug, care sieși își dă învățătură; iscusință la răutăți, dibăcie la nedreptate; grăbnicie

la strângere de avuții; nesațiu la lăcomie; destoinicie la necredință; duh mândru; tină obraznică; cenușă răzvrătitoare; praf îngâmfat; văpaie cu ușurință de potolit; lemn lesne putrezitor; iarbă care se usucă degrabă; fire care cu lesniciune pier. Astăzi în bogăție, mâine în mormânt. Astăzi cu stemă și mâine în groapă. Astăzi îmbrăcat cu porfir, iar mâine dus la mormânt. Astăzi în multe avuții, iar mâine în coșciug. Astăzi cu cei ce-l lingușesc, iar mâine cu viermii. Astăzi este, iar mâine nu mai este. Astăzi se mândrește, iar peste puțin se tânguie. Nesuferit când este fericit și nemângâiat în nenorociri. Nu se cunoaște pe sine, dar cercetează pe cele peste puterile lui. Nu știe cele de față, dar cugetă la cele viitoare. Prin fire muritor, dar cu firea lui cea semeată se socoate că-i veșnic. Supus la tot felul de boli, locaș lesne de străbătut de orice fel de patimă, locuință bine primitoare a oricărei supărări.

Câte am spus și totuși n-am găsit nimic mai potrivit decât cuvintele profetice, care spun: „În deșert se tulbură tot muritorul!”.

Nu se aseamănă oare, creștine, viața omului cu marea? Nu suntem oare mai tulburați pe uscat decât pe mare? Nu ne izbim unii de alții mai puternic decât ne izbesc valurile mării? Oare nu ne învârtim încoace și încolo ca în întunecimea mării? Unul ia celui alt ogorul, altul răpește vecinului slugile. Unul se judecă cu megieșul său pentru apă, altul se luptă pentru aer cu cei din jurul său. Unii se ceartă pentru măsurarea pământului, alții se măcelăresc pentru zidirea caselor. Unul se încăpățânează să ia ce n-a dat, celălalt se judecă să nu dea ce-a luat. Unul nu se satură de dobânzi, altul stăruie să ia și capitalul. Săracul se chinuie, bogatul se tulbură. Cel care n-are se blesteamă că n-are, iar cel care are, viclenește.

Ocârmuitorul este pizmuit; puternicul este urât; conducătorul trădat. Războaiele vin unele după altele. Zavistiile se țin lanț. Pofta nesățioasă stăpânește cu tiranie. Lăcomia împilează, minciuna se înalță cu mii de laude, credința unuia în altul a pierit, adevărul a părăsit pământul, iar prietenia ține până la sfârșitul mesei.

Pământul nu mai poate să rabde atâtea răutăți, care au pângărit până și văzduhul. Din pricina banilor, viața a ajuns de nesuferit. Din pricina banilor am vândut și stihiiile cele libere: drumurile se vămuiesc, pământul se împarte, apele se stăpânesc, aerul se cumpără.

Bogații se topesc de grijă, datornicii se vestejesc de grija datoriilor, hrăpăreții tulbură lumea, iubitorii de arginți își pierd timpul pe la judecătorii; negustorii neguțătoresc nenorocirile și nevoile oamenilor, defăimătorii vând minciuna.

Mintîndu-ne unii pe alții, am desființat jurămintele celorlalte și știm să ne jurăm numai pe Dumnezeu.

Pentru aceasta proorocul, văzând pe oameni înghesuiți spre rele, socotește nenorocită viața noastră și spune: „*În deșert se tulbură tot muritorul!*”.

– Dar oare, proorocule, numai omul se tulbură? Învinuiești numai fapta cea cuvântătoare?

– N-am găsit, răspunde proorocul pe nici unul dintre dobitoace sau dintre stihii că se tulbură. Se tulbură apele, dar se potolesc iarăși. Se cutremură pământul, dar se întărește din nou. Se mișcă vânturile, dar se liniștesc iarăși. Se tulbură orice fiară, dar, dacă se satură, se potolește. Se înalță și para focului, dar, dacă ard lemnele ce se găsesc acolo, se stinge. Omul însă, care se tulbură din pricina banilor, niciodată nu se potolește. I-a luat pe aceia, dar privește la ceilalți. A pus stăpânire și pe aceia, dar a

și deschis ochii pentru alții. Se nevoiește să facă din o sută două și se silește să grămădească lângă aceștia tot pe atâția. Nu încetează niciodată de a grămădi până va fi grămădit și sfârșitul lui. Chinuit de setea iubirii de argint, ajunge mai galben decât aurul. Toate acestea din pricina bogăției, mama a toată fărădelegea, născocitoarea a toată răutatea, dușmanul înfrânării, vrăjmașul castității, tainicul tâlhar a toată virtutea.

Dar pentru ce învinuiesc bogăția și nu învinuiesc pe cei care o au? Însăși bogăția este nedreptățită de bogați, căci o leagă și o țin în lanțuri. Mi se pare că bogăția zice bogatului:

– Pentru ce, iubitorule de avuții, mă înlănțui, pentru ce mă strângi de jur împrejur ca pe un ocnaș? Pentru ce mă îmbrățișezi și mă săruți ca pe un prieten, dar mă legi ca pe un făcător de rele, trimis din minele de aur în mâinile tale? Dacă voiești să dormi mai ușor decât în

vise, lasă-mă să fiu fericită în mâinile săracilor!

Bogatul însă răspunde:

– Bogăția o adun pentru copii, ca să nu ajungă moștenitorii sărăciei!

Bogatul își închipuie totul cu de-amănuntul! Nu știe cele prezente, dar se îngrijește de cele viitoare. Nu cunoaște nevoile sale, dar se îngrijește de copii. Nu știe când moare, dar se sfătuiește cu privire la moștenitori. Nebune, spune-mi mai întâi sfârșitul tău și apoi asigură existența copiilor tăi! Spune-mi mai întâi ce se petrece azi și apoi te voi crede și despre cele ce se vor petrece mâine! Pentru ce te înșeli pe tine însuși și după moarte? Pentru ce voiești să fii mort și batjocorit? Pentru ce hotărăști tu ceea ce trebuie să facă Dumnezeu? Pentru ce legiuiești tu purtarea de grijă a lui Dumnezeu? N-ai nici o legătură cu cele ce vor veni după tine. Nu poți fi și mort și chivernisitorul celor vii și judecător

dintre morți, drămăluind ceea ce se cuvine fiecăruia. Pentru ce te trudești în deșert, bogatul, și aduni la bogățiile tale cele ce se cuvin săracilor? Pentru ce te mâinii când îți se cere din bunurile lor, ca și cum ai da din ale tale? Săracii nu cer bunurile tale, ci pe ale lor; cer bunurile încredințate ție pentru ei și nu pe acelea care s-au născut o dată cu tine. Dă ce ai luat și dobândește folosul din datul tău, pentru că ți s-a făgăduit să dai, nu să iei. Să-ți fie de ajuns că Dumnezeu îți întinde dreapta Sa prin sărac! Cel care plouă din cer îți cere un bănuț. Cel care tună și fulgeră îți spune: „Miluiește-Mă!”. Cel care îmbracă cerul cu nori îți cere o haină. Ajungă-ți că săracii se roagă de tine ca de Dumnezeu! Ai milă, miluiește ca să fii miluit! Dar tu nu voiești să-ți ridici nici genele. Te roagă și nu te îndupleci. Dă-le cele ale lor înainte de a veni ziua socotelilor. Dă-le cele ale lor! Vei primi nu după mult timp tot ce dai!

Dumnezeu este tată săracilor. Dă-le cele ale lor și ia de la Tatăl lor lipsa de grijă. Care este aceasta? *„Întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai mei mai mici, mie ați făcut”* (Matei XXV, 40). Cel care miluiește pe sărac nu numai că șterge zapisul păcatelor, dar capătă și mărturisirea ce spune: *„Cine miluiește pe sărac, împrumută pe Dumnezeu”* (Proverbe XIX, 17). Să dăm deci milostenia împrumut lui Dumnezeu, ca să primim de la El ca răsplată iubirea Sa de oameni. Ce cuvânt preaînțelept! *„Cel ce miluiește pe sărac, împrumută pe Dumnezeu!”*. Pentru ce n-a spus: Cel ce miluiește pe sărac, dă lui Dumnezeu, ci: *„împrumută pe Dumnezeu?”*. Sfânta Scriptură cunoaște lăcomia noastră. A băgat de seamă că pofta noastră nesățioasă spre lăcomie caută înmulțirea averii. De aceea n-a spus: Cine miluiește pe sărac, dă lui Dumnezeu, ca să nu socotești numai că Dumnezeu îți dă înapoi numai ceea ce ai

dat, ci a spus: „*Cine miluiește pe sărac, împrumută pe Dumnezeu*”, ca să plece spre milostenie pe iubitorul de câștig la auzul cuvântului „*împrumut*”. Cum vrei deci să ai pe Dumnezeu: judecător sau datornic? Datornicul poartă respect celui care l-a împrumutat. Judecătorul însă nu se rușinează de cel chemat la judecată.

Dumnezeu spune bogatului:

– Dă celui sărac! Dacă n-ai încredere că-ți va da înapoi din pricina sărăciei lui, ai încredere în Mine din pricina bogăției Mele.

– Dar ce câștig dacă Te împrumut prin sărac? îi răspunde bogatul.

– Îți dau însutit și viața veșnică.

– Că o să mi le dai pe acestea cândva, cer să facem o învoială, pentru că voiesc să-mi întăresc contractul. Spune-mi timpul când ai să-mi plătești! Hotărăște-mi sorocul plății!

Ascultă acum, cu luare aminte când și unde îți va plăti datoria Cel care S-a

împrumutat prin cei săraci.

Când va sta Fiul Omului pe tronul slavei Lui, va pune în dreapta Lui oile, iar la stânga caprele.

Și va zice celor din dreapta:

– „*Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, de moșteniți împărăția cea gătită vouă de la întemeierea lumii!*”.

– Pentru ce?

– „*Am flămâzlit și M-ați ospătat; am însetat și Mi-ați dat de am băut; eram gol și M-ați îmbrăcat; în închisoare am fost și ați venit la Mine*”.

Iar cei care au slujit bine la timp potrivit, care s-au uitat și la nevoile săracilor, dar și la vrednicia celui împrumutat, vor spune:

– „*Doamne, când Te-am văzut flămând și Te-am ospătat sau însetat și Ți-am dat de ai băut, Ție în Care toți ne punem nădejdea? Sau când Te-am văzut într-o lipsă atât de mare? Când am făcut acestea?*”.

– *Întrucât, va răspunde Dumnezeu, ați făcut unuia dintre aceștia prea mici, Mie Mi-ați făcut.*

Nu este adevărat deci cuvântul că „*Cine miluiește pe sărac, împrumută pe Dumnezeu?*”.

Și după cum celor din dreapta le-a dăruit împărăția cerurilor pentru iubirea lor de oameni, tot astfel și celor din stânga le hotărăște chinurile veșnice pentru neomenia lor:

– *„Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în întunericul cel mai din afară, care este gătit diavolului și îngerilor lui”* (Matei XXV, 34-41).

Dumnezeu n-a spus: Pentru că ați fost desfrânați, pentru că ați săvârșit adulter, pentru că ați făcut mărturie mincinoasă, cu toate că și acestea sunt rele, dar mai puțin rele decât neomenia și nemilostenia.

– Pentru ce, Doamne, nu pomenești și de celelalte rele?

– Pentru că nu judec păcatul, ci neomenia. Nu osândesc pe cei care au păcătuit, ci pe cei care nu s-au pocăit. Pentru neomenia voastră vă osândesc, căci, deși ați avut un leac atât de mare, milostenia, totuși v-ați lipsit de o binefacere atât de mare. Mustru așadar neomenia voastră, ca rădăcină a toată răutatea și necredința. Laud iubirea de oameni, ca rădăcină a tuturor virtuților. Pe unii îi osândesc în focul cel veșnic, altora le dau împărăția cerurilor. Amin.

